

Asia: VN/15285/2021

HE laiksi osatyökykyisten työllistymistä tukevan erityistehtäväyhtiön perustamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

2 §. X Oy:n tehtävät ja toimiala

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että yhtiön tulisi toimia tuloksellisesti, mutta sen ensisijaisena tavoitteena ei olisi tuottaa liikevoittoa. Toimintaa tulisi ehdotuksessa harjoittaa niin, ettei se vääristä kilpailua. Momentissa säädettäisiin myös, että yhtiön tuottamien palveluiden hinnoittelun tulee olla markkinaehtoista. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Perustuslain edellyttämä oikeus työhön velvoittaa välityömarkkinoiden kehittämiseen esityksen mukaiseen suuntaan. Työmarkkinoille murtautuminen on entistä vaikeampaa, koska koulutus- ja osaamisvaatimukset kasvavat. Mahdollisuuksien tasa-arvoa on edistettävä ja vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevat kuntalaiset tarvitsevat suurimman tuen avukseen.

On selvää, että markkina vääristyy. Markkinatalousteoreettista kompromissia tarvitaan. Kyse on siitä, kuinka mittava vääristymä on. Sen tulisi olla vähäinen. Samaan aikaan subvention on yhtiölle oltava vahva, koska alkuvaiheen jälkeen on tavoiteltava laajamittaista toimintaa koko maan alueella huomioiden paikalliset olosuhteet.

Kun työt suunnitellaan hyvin, on yhtiön mahdollista tehdä merkittäviä alihankintatöitä ja palveluliiketoimintaa, mutta se edellyttää keskusteluyhteyttä ja yhteissuunnittelua yrityssektorin kanssa. Yhteiskuntavastuuta kantavia yrityksiä löytyy varmasti kumppaneiksi. Kenen vastuulla tämä innovatiivinen ideointi ja suunnittelu on?

Pykälän 5 momentissa säädetään, että yhtiö tuottaa EU:n valtiontukisääntelyssä tarkoitettuja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin tarkoitettuja palveluja (SGEI) ja että siihen sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016). Onko teillä tähän lausuttavaa?

-

3 §. Yhtiön toiminnan kohdistuminen

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhtiöön työllistettävien kohderyhmästä. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Työllisyyden kuntakokeiluilla ja jatkossa kunnilla tulee olla suoraan oikeus ohjata asiakkaita siihen työ- ja elinkeinotoimistoon, joka tekee yhteistyötä perustettavan yhtiön kanssa. Nyt esitetyssä mallissa on liian monta ohjauksen vaihetta. Tässä kokonaisuudessa on huomioitava TE-palveluiden siirto kunnille vuonna 2024.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että työ- ja elinkeinotoimisto valitsisi kohderyhmäkriteerit täyttävistä työnhakijoista ne, jotka asetettaisiin ehdolle yhtiön palvelukseen. Yhtiö voisi rekrytoida palvelukseensa ainoastaan tästä ehdolle asetettavista henkilöistä työllistäessään osatyökykyisiä. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Yhtiö voisi työllistää ainoastaan työ- ja elinkeinotoimiston osoittamia osatyökykyisiä työttömiä työnhakijoita, jotka täyttävät julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaiset edellytykset. Tämän esityksen mukaan kokonaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevat vammaiset henkilöt jäisivät ulkopuolelle. Nämä henkilöt voisivat kuitenkin tehdä eläkkeen lisäksi osa-aikatyötä.

On selvää, että perustettavan yhtiön toiminta on sijaittava sillä työssäkäyntialueella, jossa yhtiön asiakkaaksi tuleva osa-tökykyinen asuu. Yhtiön toiminta on suunniteltava tarkkaan alueen erityispiirteiden ja toimijaverkoston tilanneanalyysiin perustuen. Kun liikkeelle lähdetään kokeillen, voidaan olettaa että toiminta alkaa suurissa kaupungeissa, ehkä vain Helsingissä? On paikallaan kysyä, milloin tämän hankkeen alueellinen vaikuttavuus säteilee laajemmalle alueelle maakuntiin.

Mikä olisi perustettavalle erityistehtäväyhtiölle sopiva nimi?

.

Välittäjä on huono nimi sillä perusteella, että se ei toimi internetosoitteena (www.valittaja.fi)

Ehdotuksia: Työ ja voima Oy, Työtä kaikille Oy, Osallisuutta Oy

Muita huomioita ja kommentteja esitysluonnoksesta

Onko teillä muuta lausuttavaa?

Viimesijaisuuden myötä mahdollisesti syntyvä negatiivisuuden leima on taklattava.

Esimerkiksi kehitysvammaisten työikäisten ihmisten työhön osallistumisen asteet näyttävät olevan HE:n perustelujen mukaan hyvin vaatimattomalla tasolla. Kaikki pyrkimykset työllisyyden parantamiseksi tässä kohderyhmässä ovat tervetulleita.

Rintala Ilkka
Seinäjoen kaupunki - kuntakokeilu

